بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/424
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: -
* ދާއިމީ އެޑްރެސް:- ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް:- ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް:

* ނަން: އަބްދުﷲ ރިޒާން
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A207762
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ރީތިވާ/ ށ. ފުނަދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ. އެހެރިގެ/ ސ. ފޭދޫ

- ރަޖިސްޓްރީކުރި ތާރީޚު: 04 ޛުލްޤަޢިދާ 1439
11 ސެޕްޓެމްބަރު 2018

* ނިމުނު ތާރީޚު: 17 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440
23 ޖަނަވަރީ 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރު
- ނަންބަރު: 145-J/MD/2018/1882
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 20-09-2018 *ނިމުނު ތާރީޚު:20-09-2018
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު   ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޝީދު އިބްރާހީމް   ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން [illegible] ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ ސ.[illegible]/ [illegible]، ޢަބްދުﷲ [illegible].

- **ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1) ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ ސ.[illegible]/ [illegible]، ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 20 ސެޕްޓެމްބަރު 2018 ދުވަހުގެ 16:31 ގައި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަން އެނގެއެވެ.

2) ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރު، އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 02 (ދޭއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި، އެ ނުކުތާތަކަށް [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

(ނ) ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މަތީ މަރުތަބާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުތަބާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ އުސޫލަށް ޚިލާފަށްޙުކުމަށްވައި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

3- ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި، [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] ވިސްނައި ބެލިއިރު، މިމައްސަލާ ބެލުމުގައި [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

(ށ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ: އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރު ބަލާއިރު، އެ ކޯޓު އަމުރަކީ، 2018 ޖުލައި 31 ވަނަ ދުވަހު [illegible] އަބްދުﷲ [illegible]

ކޮށްފާނެތީ، 20 ސެޕްޓެމްބަރު 2018 އިން ފެށިގެން 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުކޮށްފައި ނުވަތަ ހައްޔަރުކޮށްފައި ބަހައްޓައިދިނުމަށްއެދި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު MF/170635 "ބަންދާމެދު ގޮތެއްނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން ހުށަހެޅުމުން އަބްދުﷲ ނިޒާރު، ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖަރީމާގެ ވަކީލެއް އައްޔަންކޮށްފައިނުވާކަން ވަކީލަށް އެންގުމަކާނުލައި ސުވާލުކުރުމަށްޓަކައި ބަންދުންދޫކޮށްލުމުގައި [illegible] އެހެން ތަނަކަށް ގެންގޮސް [illegible] ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައި، ސަރުކާރުން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަންގަވައި 20 ސެޕްޓެމްބަރު 2018 ވަނަ ދުވަހު 16:31 ގައި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާ: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަނޑިޔާރު ބަލަންޖެހޭ ސަބަބުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން، އެ ސަބަބުތަކުން ކޮން ސަބަބަކާ [illegible] އެއްވެސް [illegible] ހުކުމެއް ކުރުމުގެ ކުރިން އެމީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާކަމާއި،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި އެއްގޮތަށް މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުކުރެވެންދެން [illegible] އަދި އެކަން ތަޙްޤީޤު ކުރުމަށް ހުރި [illegible] މީހުންގެ [illegible] އެ [illegible] ޤާނޫނުގައި [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހުންގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި

ފަނޑިޔާރުންގެ ކުރިމަތިކޮށް ހާޒިރުކުރުމުން އެމީހާގެ ބަންދާމެދު 4 ގޮތަކަށް ނިންމިދާނެކަން ޤާނޫނު

12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމާއި، ބަޔާންވެދިޔަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ގޮތަކީ

1- އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން

2- އެއްވެސް ޝަރުތެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އޭނާ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އޭނާ ޝަރުތުތަކާއިއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުމުން އޭނާގެ ބަންދާއި މެދު އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ނިންމުމުގައި އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރާ ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ކުޑަ ބޮޑުމިނާއި، ކުށް ކޮށްފައިވާ ގޮތާއި، ހާލަތާއި، ކުށްކުރުމުގައި އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭ ނަމަ [illegible] އޭނާގެ [illegible] ހާޒިރުވުމުގައި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭކަމާއި،

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، [illegible] ކުށް [illegible] އޭނާ ބަންދުން [illegible] މައްސަލައިގެ [illegible] އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް [illegible] މައްޗަށް [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

[illegible] ތިންވަނަ ކަމަކީ: ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީއަކަށް ބޭނުންވުމުން [illegible]

އަދި [illegible] ޙައްޤު [illegible]

53 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި، އަދި އިތުރުން ޖިނާއީ ކުށުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ފަރާތަކަށް ކުރުން ބަލައިގަތުމަށް ޤާނޫނީވަކީލެއްގެ އެހީގައި ދިފާޢުކުރުމާއި، ތައްޔާރީ ވަކީލާ މަޝްވަރާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިފާޢުގެ ޙައްޤު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި (ޅ) އިން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤުތަކާއި،

އަބްދުﷲ ރިޟާގެ ފަރާތުން އައްޔަންކޮށްފައިވާ ވަކީލަކަށް އެންގެވުނު ނުވައި، ތަޙުޤީޤުގެ ބަޔާނުގައި ސޮއިކުރުމުގެ ކުރިން ވަކީލު ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އެދުނު ކަމަށް، މި ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ރިމާންޑް އަމުރުގެ ބަޔާނުން ހާމަކަން އެނގެއެވެ، އަބްދުﷲ ރިޟާ ދިފާޢުގެ ބަޔާނުގައި ބުނީ ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކުރި ދުވަހު އެކަން ދިފާޢުގެ ވަކީލަށް ދެއްވުމާ ވަގުތު އެނގޭނެ ގޮތެއް ނުވެއެވެ، ވަކީލު ޙާޟިރު ނުވުމުގައި، އެހެން ދިފާޢުގެ ބަޔާނު އެއްވެސް ވަގުތެއް ނުދެއްވާ ބަޔާނެއް ނަގާފައި ވަކީލު ހާޒިރުވުމުގެ ކުރިން އެނގުން ދީފައި، ޤާނޫނީ ވަކީލަށް އެކަން އަންގާ ފުރުޞަތުގެ ޙައްޤުން އެކަށީ ހުއްދަ ލިބިދީފައިވާކަން ބެލެވޭނެ ނުކުތާއެވެ.

(ނ) ހުށަހެޅުނު ކަމާބެހޭ: ނ.ވެލިދޫ/ ރިޒާވީ، އަބްދުﷲ ރިޟާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނީ،

2018 ޖުލައި 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ވަނަ ދުވަހު މެންދުރު ފަހުވެއްޖެގައި، އެންސިސް ޑްރަގްސް ވިލިޖޫގެ ގަނޑު އަދަދެއްގެ ފައިސާއާ ޑްރަގްސް ހިފައިގެން ކުޑަވާގޮތް ކުރަނަ ސައުތްފްލް މިކޯޓުން ތަޙުޤީޤު ނިކުތް މިހަކަށް ބައިތިލުވެގެން ހަމަތާ ދިރިހުރުމުގައި، އެހީގެ އަތުގައި އެވަގުތު އޮތް އަދަދެއްގެ ފައިސާއާ ޑްރަގްސް އަދާޒުއި އެއް ދަތުރެއް ބަލިޔާނަށްވާ މަސައްކަތްކުރާކަން ކުރިމަތިވި ރިމާންޑް އަމުރުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ރިމާންޑް އަމުރާއި އެ އަމުރާ ގުޅޭ ލިޔުންތަކުން ތުހުމަތު އެނގެން އޮތްކަމާއި، މިފަދަ މަސައްކަތްކަމާ ޖިނާއީ ޤާނޫނު ކަނޑައަޅާ ބެލޭގައި ހިމެނޭ ކަމަކަށްވުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ބަޔާންކުރެވޭ އެގޮތަށް ތަޙުޤީޤް ސަރވިސް ދިން ހުރަސް ނަންބަރު MF/170635 "ބަންދުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރިޔަށް ގެންދާ ފޯމު" ހުށަހެޅި އަބްދުﷲ ރިޟާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު އުފުލި ޖިނާޔަތުގެ ހުކުމް ފާޅުކޮށް ހުރަސްއެޅިފައިވާ

އެނގެން އޮންނަކަމާއި، ކުށެއް ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވޭ މީހާއަކީ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރި މީހެއްކަމަށް ޝަރީޢަތަށް ފެންނަ ޙާލަތުގައި އެމީހަކު ބަންދުކޮށްފައި ބަލަހައްޓަންޖެހޭނީ އެމީހެއްގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުއަށް ނުރައްކާތެރި ކަމެއް ދޫކޮށްލައިފިނަމަ [illegible] ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/52 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ކަމަކީ: މި މައްސަލައިގެ ބާވަތާއި މި މައްސަލައިގާ އަބްދުﷲ [illegible] މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރަމުން [illegible] [illegible] ޖިންސީ [illegible]، ގޯނާގެ ކުށެއް ކަމަށް ބަލާއިރު، މިފަދަ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތެއް [illegible] [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރި [illegible] ބަލަންޖެހޭ ކަމާއި، އެހެންކަމުން، މި މައްސަލަ ބެލި ޖުވެނައިލްކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމާއި،

އެހެންނަމަވެސް އަބްދުﷲ [illegible] މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައިގާ ދަޢުވާކުރުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓަށް، 04 ޑިސެމްބަރު 2018 ގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/338 ޤަޟިއްޔާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/05 ޤަޟިއްޔާގައިވެސް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އެނގެން [illegible] އަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކޮށްފައި މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2018/1882 ކޯޓު އަމުރު ، މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ބާޠިލްކޮށް، ސ. [illegible]/[illegible]، އަބްދުﷲ [illegible] މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައެއްކަމަށް [illegible] [illegible] ސ. [illegible]/[illegible] އަބްދުﷲ [illegible] ބަންދުގެ [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި، މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.